

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης: 231/2012
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄
Συνεδρίαση της 23^{ης} Απριλίου 2012

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Βασίλειος Σουλιώτης, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Ανδρέας Χαρλαύτης, Ευφροσύνη Μπερνικόλα,
Γαρυφαλιά Σκιάνη, Κων/νος Κατσούλας, Ελένη Σβολοπούλου,
Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητές : Κωνσταντίνος Δ. Γεωργιάδης, Παναγιώτης Πανάγος,
Πάρεδροι Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθ. πρωτ.: 2/32195/0025/15-6-2011 έγγραφο της 25^{ης} Διεύθυνσης Κίνησης Κεφαλαίων Εγγυήσεων, Δανείων και Αξιών της Γενικής Δ/σης Θησαυροφυλακίου και Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών.

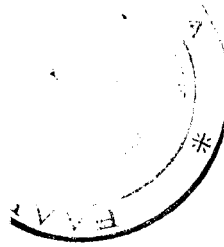
Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται: 1) εάν η υπό κατάρτιση σύμβαση εκχώρησης των απαιτήσεων της εταιρείας ΑΓΕΤ Ηρακλής προς το Ελληνικό Δημόσιο υπόκειται σε τέλη χαρτοσήμου και 2) εάν, κατόπιν της κατάρτισης και υπογραφής της σχετικής σύμβασης εκχώρησης, το Ελληνικό Δημόσιο υποχρεούται να αποζημιώσει πλήρως την εταιρεία ΑΓΕΤ Ηρακλής για όλα τα έξοδα και τις δαπάνες, στα οποία αυτή υποβλήθηκε, σε σχέση με το νομικό χειρισμό των υποθέσεων, που αφορούν στις ως άνω απαιτήσεις, σύμφωνα με τον όρο 9.1 της από 27-3-1992 σύμβασης για την πώληση και αγορά των 35.246.430 κοινών ανωνύμων μετοχών του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της ΑΓΕΤ ή αν το Δημόσιο μπορεί να αρνηθεί την κάλυψη των εξόδων αυτών, προτάσσοντας το επιχείρημα ότι δεν τηρήθηκε ο όρος 9.2(β) της ίδιας σύμβασης, αφού η σχετική εκχώρηση έχει ζητηθεί από πλευράς Δημοσίου από το έτος 2003 και ακόμα δεν έχει πραγματοποιηθεί.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Α' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε ως ακολούθως:

A. Από το παραπάνω έγγραφο του ερωτήματος, καθώς και από τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη μας, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Με την από 27-3-1992 «*Σύμβαση για την πώληση και αγορά των 35.246.430 κοινών ανωνύμων μετοχών του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΗΡΑΚΛΗΣ Α.Ε. (ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ)*» και την από 27-5-1992 «*Συμπληρωματική σύμβαση και ανάληψη υποχρεώσεων*», που καταρτίστηκαν μεταξύ αφενός της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «*ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΟΑΕ)*» ειδικό διάδοχο της οποίας, βάσει του άρθρου 15 παρ. 2 του Ν. 2741/1999, αποτελεί από 12-5-2002 το Ελληνικό Δημόσιο, και αφετέρου των ανωνύμων εταιρειών με την επωνυμία «*CALCESTRUZZI SpA*» και «*ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΜΑΔΟΣ ΑΕ*» η πρώτη και επιπλέον και της

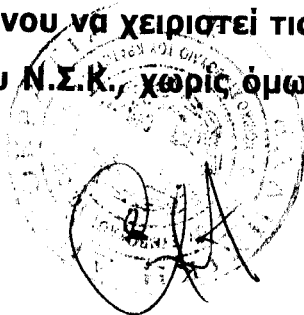
ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «CALCESTRUZZI NATIONAL S.A.», η δεύτερη, μεταβιβάσθηκαν στις τρεις τελευταίες συμβαλλόμενες εταιρείες από την πρώτη εταιρεία, έναντι συμφωνηθέντος τιμήματος, 35.246.430 κοινές ανώνυμες μετοχές της εταιρείας με την επωνυμία «ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΕ», επί συνόλου 50.490.957, οι οποίες αποτελούσαν και το σύνολο των μετοχών που κατείχε ο Ο.Α.Ε. στην τελευταία.

Στην προαναφερόμενη από 27-3-1992 σύμβαση, στην οποία δεν μετείχε ως συμβαλλόμενη η εταιρεία ΑΓΕΤ Ηρακλής, με το άρθρο 9 αυτής και υπό τον τίτλο «Αποζημιώσεις από μέρους του πωλητή», οι συμβαλλόμενες εταιρείες, δηλαδή αφενός ο ΟΑΕ και αφετέρου οι εταιρείες «CALCESTRUZZI SpA» και «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ», συμφώνησαν μεταξύ τους ότι **ο πωλητής** (δηλ. ο ΟΑΕ και εν προκειμένω το Ελληνικό Δημόσιο, ως ειδικός διάδοχος του τ. ΟΑΕ), υπό την επιφύλαξη των άρθρων 9.2 και 9.3, **αναλαμβάνει** έναντι των Αγοραστών με την παρούσα **την υποχρέωση να αποζημιώσει πλήρως την ΑΓΕΤ** για κάθε ζημία, υποχρέωση ή βλάβη που θα μπορούσε να υποστεί η εταιρεία, καθώς **και για όλα τα έξοδα και δαπάνες στα οποία θα μπορούσε να υποβληθεί η εταιρεία σε σχέση με οποιαδήποτε Μνημονευόμενη Αξίωση** (είτε αυτή ευδοκίμησε, αποτέλεσε αντικείμενο συμβιβασμού ή ρυθμίστηκε είτε όχι) κατά της εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων όλων των εξόδων και δαπανών, στα οποία θα μπορούσε να υποβληθεί η εταιρεία, αμφισβητώντας οποιαδήποτε τέτοια Μνημονευόμενη Αξίωση (παρ. 1), ενώ με το άρθρο 9.2 της σύμβασης συμφωνήθηκε οι αγοράστριες να μεριμνήσουν, ώστε η «ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ»: α) να επιτρέψει στον ΟΑΕ να αναλάβει τη διεξαγωγή των «*Μνημονευομένων Αξιώσεων*» και β) **οποτεδήποτε το ζητήσει ο ΟΑΕ, να εκχωρήσει σ' αυτόν κάθε δικαίωμα εισπραξης αναφορικά με όλες τις άνω αξιώσεις**, να παραδώσει ομοίως σ' αυτόν οποιοδήποτε ποσό εισπράξει δυνάμει των αξιώσεων αυτών, υπό την επιφύλαξη των οριζομένων στο οικείο μέρος, και τέλος, να παράσχει πληροφορίες και τη συνδρομή που μπορεί να ζητήσει ο ΟΑΕ γι' αυτές.

Μεταξύ των αξιώσεων αυτών, που αναγράφονται στο Παράρτημα 3 της εν λόγω σύμβασης, περιλαμβάνονται και οι αξιώσεις της εταιρείας «ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ» και των θυγατρικών της εταιρειών κατά των Γ... Α... Τ..., Μ... Α..., διοικητικών στελεχών της κατά το χρονικό διάστημα από το έτος 1976 έως 1983 ο πρώτος και 1980 έως 1983 ο δεύτερος κ.ά., σχετικές με φερόμενες παραβιάσεις των διευθυντικών καθηκόντων τους, οι οποίες (αξιώσεις) είχαν ασκηθεί ενώπιον των αγγλικών δικαστηρίων, όπου και εκκρεμούσαν κατά τη σύναψη της προαναφερόμενης σύμβασης πώλησης των μετοχών της ως άνω εταιρείας από τον ΟΑΕ, ο οποίος μέχρι τότε ήταν ο κύριος μέτοχός της. Περιλαμβάνονται, επίσης και απαιτήσεις, για τις οποίες έχει ανοιγεί δίκη με την από 14-1-1994 αγωγή της ΑΓΕΤ και της εταιρείας PORT SAID SILO INVESTMENTS COMPANY S.A. κατά του Γ... Τ..., ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη ενώπιον του Εφετείου Αθηνών. Ο δικηγόρος της ΑΓΕΤ στο στάδιο της διεξαγωγής αποδείξεων ήταν ο κ. Χ... Μ..., νομικός σύμβουλος του τ. ΟΑΕ, ο οποίος είχε χειρισθεί την υπόθεση αυτή για λογαριασμό του ΟΑΕ και συνέχισε να τη χειρίζεται και μετά την υπεισέλευση του Δημοσίου ως ειδικού διαδόχου του ΟΑΕ, κατά τις διατάξεις του Ν. 2741/1999, σύμφωνα με τα υπ' αριθ. 2/46648/0025/2-9-2004 και 2/54833/0025/8-9-2008 έγγραφα της ερωτώσας Υπηρεσίας.

Σημειώνεται ότι, κατά την εκδίκαση της υπόθεσης αυτής από τα δικαστήρια, δεν προβλέπεται η δυνατότητα δικαστικής εκπροσώπησης των εναγουσών εταιρειών από το Ν.Σ.Κ., σύμφωνα με το υπ' αριθ. πρωτ. 2033/Φ.5788/7-3-2003 έγγραφο του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του τότε Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, καθόσον οι εν λόγω επίδικες απαιτήσεις δεν έχουν ακόμα εκχωρηθεί στο Ελληνικό Δημόσιο και ο ως άνω δικηγόρος ενεργεί κατ' εντολή και για λογαριασμό της ΑΓΕΤ.

Επισημαίνεται, στο έγγραφο του ερωτήματος, ότι **το Ελληνικό Δημόσιο, με σειρά εγγράφων του, ήδη, από το έτος 2003, έχει ζητήσει από την ΑΓΕΤ να του εκχωρήσει τις ως άνω επίδικες αξιώσεις, προκειμένου να χειρισθεί τις σχετικές με αυτές δικαστικές υποθέσεις μέσω του Ν.Σ.Κ., χωρίς όμως μέχρι σήμερα να υπάρχει ανταπόκριση**

εκ μέρους της εταιρείας. Κατά το ίδιο έγγραφο, η εταιρεία ατύπως έχει επικαλεστεί το γεγονός ότι για την εκχώρηση αυτή των επίδικων απαιτήσεων ενδέχεται να επιβαρυνθεί με σημαντικό ποσό τελών χαρτοσήμου, το οποίο υπολογίζεται ως ποσοστό 3,2% επί της χρηματικής αξίας της εκχωρούμενης απαίτησης.

Η ερωτώσα Υπηρεσία, με το υπ' αριθ. πρωτ. 2/13999/0025/24-3-2005 σχετικό έγγραφό της προς τη Δ/νση Τελών & Ειδικών Φορολογιών του τότε Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών υπέβαλε, μεταξύ άλλων, το ερώτημα αν είναι δυνατή η καταβολή των όποιων επιβαρύνσεων με την εισπραξη της (επίδικης) απαίτησης ή έστω με την έκδοση εκτελεστής απόφασης προ της εκδόσεως εκτελεστού απογράφου. Η απάντηση της ως άνω Δ/νσης ήταν αρνητική, αφού, κατά τη Δ/νση αυτή, υποκείμενο στο τέλος χαρτοσήμου είναι το έγγραφο της εκχώρησης και όχι η εξόφληση της απαίτησης που εκχωρείται ή το απόγραφο που τυχόν εκδίδεται, ανεξάρτητα από το ποσό που τελικά εισπράχθηκε (σχετ. το υπ' αριθ. πρωτ. 1031946/241/Τ.&Ε.Φ./22-4-2005 έγγραφο της Δ/νσης Τελών & Ειδικών Φορολογιών).

Η ΑΓΕΤ υποστηρίζει σήμερα ότι επειδή η εκχώρηση αυτή συντελείται για ασφάλεια άλλης κύριας σχέσης (εν προκειμένω της από 27-3-1992 Σύμβασης Μεταβίβασης Μετοχών) πρέπει να αντιμετωπισθεί σαν παρεπόμενο σύμφωνο και συνεπώς, για την εκχώρηση αυτή δεν οφείλεται τέλος χαρτοσήμου.

Περαιτέρω, η ΑΓΕΤ, με το από 18.4.2011 έγγραφό της προς την ερωτώσα Υπηρεσία, εκθέτει ότι το ποσό των δαπανών, που συνδέονται με την παροχή νομικών υπηρεσιών για τις ανωτέρω υποθέσεις, που είτε διεκδικούνται είτε έχουν επιδικασθεί και περιλαμβάνονται στις «*Μνημονευόμενες Αξιώσεις*», είναι, συνολικά, μέχρι την παραπάνω ημερομηνία, 1.886.822,98 €.

Το θέμα που ανακύπτει, κατά την ερωτώσα Υπηρεσία, είναι ότι, ενώ το Ελληνικό Δημόσιο, όπως προκύπτει από τα σχετικά έγγραφα, έχει ζητήσει την εκχώρηση των πιο πάνω απαιτήσεων από το 2003, αυτή δεν έχει συντελεστεί ακόμα, η δε καθυστέρηση οφείλεται αποκλειστικά στην εταιρεία. Άρα, η ΑΓΕΤ δεν έχει τηρήσει τον όρο 9.2.β της από 27-3-1992 σύμβασης και συνεπώς,

κατά τη γνώμη της ερωτώσας Υπηρεσίας, χωρεί αμφισβήτηση του κατά πόσον το Ελληνικό Δημόσιο οφείλει να αποζημιώσει την ΑΓΕΤ για τα έξοδα και τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε η εταιρεία από το έτος 2003 μέχρι σήμερα, σε σχέση με το νομικό χειρισμό των υποθέσεων, που αφορούν στις ως άνω απαιτήσεις. Κατά την ίδια Υπηρεσία, η άποψη αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι τα έξοδα στα οποία έχει υποβληθεί η ΑΓΕΤ αφορούν αμοιβές δικηγόρων που χειρίστηκαν τις εν λόγω υποθέσεις, ενώ αν είχε συντελεστεί η εκχώρηση από το έτος 2003, το Ελληνικό Δημόσιο θα τις είχε χειριστεί μέσω του Ν.Σ.Κ., χωρίς οικονομική επιβάρυνση.

Β. Ι. Με τη διάταξη του άρθρου 12 του Π.Δ/τος 28/28 Ιουλίου 1931 «Περί κώδικος των νόμων περί τελών χαρτοσήμου» (Κ.Ν.Τ.Χ.), με το οποίο κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο νόμου οι διατάξεις του νόμου 4755 της 13 Μαΐου 1930 «περί κώδικος των νόμων περί τελών χαρτοσήμου» και του νόμου 5164 της 17 Ιουλίου 1931 «περί τροποποίησης του νόμου 4755 περί κώδικος των νόμων περί τελών χαρτοσήμου» ορίζεται ότι:

«1. Επί των συμβολαίων και των εγγράφων, των κατονομαζομένων εν τω επομένω άρθρ. 13, το τέλος ορίζεται εις 3% της εν αυτοίς διαλαμβανομένης αξίας εις δραχμάς».

Ακολούθως, με τη διάταξη του εδαφίου α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του ίδιου Π.Δ/τος ορίζεται ότι:

«Εις το κατά την παρ. 1 του προηγούμενου άρθρ. 12 τέλος υπόκεινται:

1.α. Πάσα σύμβασις, οιοιδήποτε αντικειμένου, συναπτομένη είτε απ' ευθείας, είτε διά δημοσίου συναγωνισμού ή πάσα εξόφλησις συμβάσεως ή σχετική πρός την σύμβασιν απόδειξις, εφ' όσον καταρτίζονται εγγράφως και δη είτε διά δημοσίου, είτε δι' ιδιωτικού καθ' οιοιδήποτε τύπον συντεταγμένου εγγράφου....».

Όπως έχει γίνει συναφώς δεκτό, από τις διατάξεις των άρθρων 12, 13 παρ. 1α, 14, 15 παρ. 1α, 24 παρ. 5, 51 παρ. 2 και 62 του Κώδικα Τελών Χαρτοσήμου συναγεται ότι κάθε σύμβαση, εφόσον καταρτίζεται εγγράφως, υπόκειται σε αναλογικό τέλος, κατά τα οριζόμενα στα τέσσερα

Handwritten signatures and initials at the bottom of the page.

προαναφερθέντα άρθρα 12, 13 παρ. 1α, 14, 15 παρ. 1α (ΑΠ 553/2000, Εφ. Πατρ. 1097/2008).

Περαιτέρω, με την υπ' αριθ. 734/1978 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ., έγινε δεκτό ότι: «*Ι. Εκ των διατάξεων των άρθρων 12, 13 παρ. 1 εδ. α' και δ' και 37 του Π.Δ. 28/28 Ιουλίου 1931 «περί κώδικος των νόμων περί τελών χαρτοσήμου» αναμφισβητήτως προκύπτει ότι **επί πάσης εγγράφως – και δη δια δημοσίου ή ιδιωτικού καθ' οιονδήποτε τύπον συντεταγμένου εγγράφου – καταρτιζομένης συμβάσεως καταβάλλεται εφ' άπαξ κατά την κατάρτισιν αυτής τέλος χαρτοσήμου, ανερχόμενο εις 3% επί της εν αυτή διαλαμβανομένης αξίας εις δραχμάς και ότι εις περίπτωσιν κατά την οποίαν το εν συμβαλλόμενο μέρος είναι το Δημόσιον, οφείλεται πάντοτε το αναλογικόν τούτο τέλος των αστικών συμβάσεων και καταβάλλεται υπό του ετέρου των συμβαλλομένων....***».

Σύμφωνα δε με εκ του Κ.Ν.Τ.Χ., απορρέουσα αρχή, **σε τέλη χαρτοσήμου υπόκεινται τα έγγραφα για τη σύναψη συμβάσεων και όχι απλώς οι συνομολογούμενες συμβάσεις** (ΣΤΕ 190/2009, 1966/1998 7μελούς, 1368/1989, 2230/1988, 2746/1987 3993, 3424/1986) και η πραγματική βάση καταλογισμού τελών χαρτοσήμου ορισμένης σύμβασης, περιλαμβάνει αφενός μεν τα πραγματικά στοιχεία που συγκροτούν κατά νόμο την έννοια της υποκείμενης σε τέλη σύμβασης, αφετέρου δε τη διαπίστωση της ύπαρξης εγγράφου (ΣΤΕ 1715/1985).

II. Όπως προαναφέρθηκε, με το άρθρο 9 της ως άνω, από 27-3-1992, σύμβασης, υπό τον τίτλο «*Αποζημιώσεις από μέρους του πωλητή*», οι συμβαλλόμενες εταιρείες, δηλαδή αφενός ο ΟΑΕ και αφετέρου οι εταιρείες «CALCESTRUZZI SpA» και «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ», συμφώνησαν μεταξύ τους τα ακόλουθα: «*9.1. Υπό την επιφύλαξη των άρθρων 9.2 και 9.3 ο Πωλητής (ενν. ο ΟΑΕ) αναλαμβάνει δια του παρόντος την υποχρέωση απέναντι στους Αγοραστές (ενν. οι προαναφερόμενες εταιρείες) να αποζημιώσει πλήρως και αποτελεσματικώς την Εταιρεία (ενν. η εταιρεία «ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ») και τις θυγατρικές για κάθε ζημία, υποχρέωση ή βλάβη, που θα μπορούσε να υποστεί η Εταιρεία ή οποιαδήποτε από τις*

θυγατρικές, καθώς και για όλα τα έξοδα και δαπάνες στα οποία θα μπορούσε να υποβληθεί η εταιρεία ή οποιαδήποτε από τις θυγατρικές αναφορικά με οποιαδήποτε Μνημονευόμενη Αξίωση (είτε η Μνημονευόμενη αυτή Αξίωση ευδοκίμησε, αποτέλεσε αντικείμενο συμβιβασμού ή ρυθμίσθηκε είτε όχι) κατά της Εταιρείας ή οποιασδήποτε από τις θυγατρικές συμπεριλαμβανομένων (αλλά με την επιφύλαξη της γενικότητας των παραπάνω) όλων των εξόδων και δαπανών, στα οποία θα μπορούσε να υποβληθεί η εταιρεία ή οποιαδήποτε από τις θυγατρικές αμφισβητώντας οποιαδήποτε τέτοια Μνημονευόμενη Αξίωση».

Περαιτέρω, στο άρθρο 1.1 της ίδιας σύμβασης, στο οποίο δίνεται η έννοια συγκεκριμένων όρων, που χρησιμοποιούνται στη σύμβαση, αναφέρεται ότι ως «Μνημονευόμενες Αξιώσεις» νοούνται οι «...αξιώσεις που περιγράφονται στο Παράρτημα 3 (της σύμβασης) και κάθε άλλη αξίωση κατά της Εταιρείας ή θυγατρικής από οιονδήποτε διάδικο σε οιαδήποτε από τις αξιώσεις, που περιγράφονται στο Παράρτημα 3, που προκύπτει ή είναι άμεσο αποτέλεσμα αυτών των Μνημονευομένων Αξιώσεων.».

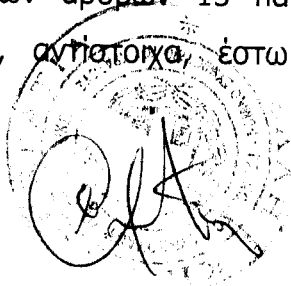
Τέλος, η παράγραφος 9.2 της ανωτέρω σύμβασης αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«9.2 Η αποζημίωση του άρθρου 9.1 **τελεί υπό την αίρεση** ότι ο Αγοραστής θα μεριμνήσει ώστε η Εταιρεία και κάθε σχετική θυγατρική:

α) να επιτρέψει στον Πωλητή να αναλάβει τη διεξαγωγή της και

β) οποτεδήποτε το ζητήσει ο Πωλητής, να εκχωρήσει σ' αυτόν κάθε δικαίωμα εισπράξεως (συμπεριλαμβανομένου και του σχετικού αγωγικού δικαιώματος) αναφορικά με όλες τις Μνημονευόμενες Αξιώσεις...».

Γ. Ι. Η σύμβαση εκχώρησης απαίτησης, η οποία, κατά τις γενικές αρχές του κοινού δικαίου, είναι σύμβαση αναιτιώδης και ανεξάρτητη ως εκ τούτου από την αιτία της σχέσης από την οποία απέρρευσε, υπόκειται, ως ίδια και αυτοτελής σύμβαση, σε αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% ή 2%, κατά τις διακρίσεις των άρθρων 13 παρ. 1α ή 15 παρ. 1α του Κώδικα Τελών Χαρτοσήμου, ~~απαιτούμενα~~, έστω και αν συνάπτεται σε εξόφληση άλλης

σύμβασης, που είχε σημανθεί νόμιμα ή απαλλασσόταν από τα τέλη χαρτοσήμου (βλ. Παν. Ρέππα, Φορολογία Χαρτοσήμου - Ερμηνεία των διατάξεων του Κώδικα Τελών Χαρτοσήμου, έκδ. 1998, σελ. 221, 222, όπου και παραπομπές σε σχετικές εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών).

Κατ' εξαίρεση, η επέχουσα θέση παρεπόμενου συμφώνου σύμβαση εκχώρησης απαίτησης, δεν υπόκειται σε τέλη χαρτοσήμου (αναλογικά ή πάγια).

Ειδικότερα, κατά πάγια διοικητική πρακτική και νομολογία (βλ. Παν. Ρέππα, ό.π., σελ. 225, 226, όπου και παραπομπές σε σχετικές εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών, ΣΤΕ 1972/1979, 1309/1985, Φορ. Εφ. Πειρ. 2517/1974, γνωμ. Ν.Σ.Κ. 215/1964), η σύμβαση εκχώρησης απαίτησης, από οποιαδήποτε αιτία, που καταρτίζεται προς ασφάλεια κύριας σύμβασης εν γένει (π.χ. δανείου κ.λπ.), επέχει θέση παρεπόμενου συμφώνου, υποκείμενη, ως εκ τούτου, στις περί παρεπομένων συμφώνων διατάξεις των άρθρων 13 παρ. 1ε και 15 παρ. 1γ του Κώδικα Τελών Χαρτοσήμου, κατά περίπτωση. Έτσι, εάν η επέχουσα θέση παρεπόμενου συμφώνου σύμβαση εκχώρησης απαίτησης συμφωνείται με το ίδιο έγγραφο της κύριας σύμβασης, δεν υπόκειται σε τέλος χαρτοσήμου, με την προϋπόθεση ότι η κύρια σύμβαση υποβλήθηκε στο οικείο τέλος χαρτοσήμου.

Σημειώνεται πάντως, ότι το πότε η εκχώρηση επέχει θέση παρεπόμενου συμφώνου και όχι εξόφλησης άλλης σύμβασης είναι θέμα πραγματικό, που πρέπει να ερευνάται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.

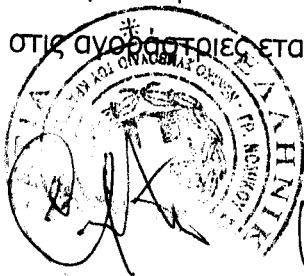
Όπως γίνεται δεκτό, παρεπόμενες συμβάσεις είναι εκείνες, οι οποίες βρίσκονται σε τέτοια σχέση προς άλλη σύμβαση, η οποία χαρακτηρίζεται ως κύρια, ώστε η ύπαρξη και η τύχη της κύριας σύμβασης να επιδρά ουσιωδώς και επί της τύχης των συμβάσεων αυτών. Δηλαδή, οι παρεπόμενες συμβάσεις προϋποθέτουν την ύπαρξη άλλων συμβάσεων, χωρίς τις οποίες δεν μπορούν να υπάρξουν. Τέτοιες παρεπόμενες συμβάσεις είναι π.χ. το ενέχυρο, η υποθήκη, η εγγύηση, η ποινική ρήτρα κ.λπ. (βλ. Παν. Ρέππα, ό.π., σελ. 120).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τα ανωτέρω εκτεθέντα, καθώς και από την ερμηνεία των προπαρατεθεισών διατάξεων του Κώδικα Τελών

Χαρτοσήμου, ενόψει και του τιθέμενου πραγματικού, συνάγεται ότι η υπό κατάρτιση σύμβαση εκχώρησης των απαιτήσεων της εταιρείας ΑΓΕΤ Ηρακλής προς το Ελληνικό Δημόσιο συνιστά αυτοτελή και όχι παρεπόμενη σύμβαση εκχώρησης και συνεπώς, ως τέτοια, υπόκειται σε τέλος χαρτοσήμου 3%, πλέον εισφοράς Ο.Γ.Α. επί του χαρτοσήμου (άρθρο 13 παρ. 1 περ. α' του Κ.Ν.Τ.Χ.), το οποίο υπολογίζεται στη χρηματική αξία των εκχωρούμενων απαιτήσεων. Τούτο, διότι η εν λόγω εκχώρηση δεν συντελείται για ασφάλεια άλλης κύριας απαίτησης, ούτε προϋποθέτει την ύπαρξη άλλης κύριας σύμβασης και ειδικότερα, της προαναφερόμενης από 27-3-1992 Σύμβασης για την πώληση και αγορά μετοχών, χωρίς την οποία δεν μπορεί να υπάρξει.

Περαιτέρω, υποκείμενο στο τέλος χαρτοσήμου είναι το έγγραφο της εκχώρησης και όχι η εξόφληση της απαίτησης, που αναγράφεται στη σύμβαση εκχώρησης, ανεξάρτητα από το ποσό που τελικά θα εισπραχθεί. Συνεπώς, η υπό κατάρτιση σύμβαση εκχώρησης των απαιτήσεων της εταιρείας ΑΓΕΤ Ηρακλής προς το Ελληνικό Δημόσιο υπόκειται σε τέλη χαρτοσήμου, και δεν είναι δυνατή η καταβολή των σχετικών επιβαρύνσεων κατά την είσπραξη της απαίτησης ή με την έκδοση εκτελεστής απόφασης προ της εκδόσεως εκτελεστού απογράφου, διότι τούτο δεν προβλέπεται στις ανωτέρω διατάξεις του Κ.Ν.Τ.Χ.

II. Όπως έχει, αμετάκλητα, κριθεί, από τις διαλαμβανόμενες στο παραπάνω άρθρο 9.1 της από 27-3-1992 σύμβασης δηλώσεις, ερμηνευόμενες όπως απαιτεί η καλή πίστη, λαμβανομένων υπόψη και των συναλλακτικών ηθών (άρθρο 200 ΑΚ) για την αναζήτηση της αληθινής βούλησης των συμβαλλομένων, λόγω του ότι δεν προκύπτει σαφώς από αυτές, συνάγεται ότι η μεταξύ του ΟΑΕ και των αγοραστριών εταιρειών συμφωνία, κατά το παραπάνω μνημονευόμενο περιεχόμενό της, είναι δημιουργική δικαίωματος υπέρ της εταιρείας «ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ», όπως αυτή απαιτήσει την παροχή απευθείας από τον υποσχεθέντα ΟΑΕ. Πρόκειται, δηλαδή, περί γνήσιας σύμβασης υπέρ τρίτου, καθόσον με αυτή τα συμβαλλόμενα μέρη αποσκοπούσαν να προσπορίσουν τέτοιο δικαίωμα απευθείας στην ως άνω εταιρεία και όχι στις ανωτέρω εταιρείες.

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized, cursive script.

Μάλιστα, με το άρθρο 9.2 της σύμβασης, συμφωνήθηκε οι αγοράστριες να μεριμνήσουν, ώστε η «ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ»: α) να επιτρέψει στον ΟΑΕ να αναλάβει τη διεξαγωγή των «Μνημονευόμενων Αξιώσεων» και β) οποτεδήποτε το ζητήσει ο ΟΑΕ, να εκχωρήσει σ' αυτόν κάθε δικαίωμα είσπραξης, αναφορικά με όλες τις ως άνω αξιώσεις, να παραδώσει ομοίως σ' αυτόν οποιοδήποτε ποσό εισπράξει δυνάμει των αξιώσεων αυτών, υπό την επιφύλαξη των οριζόμενων στο οικείο μέρος, και τέλος, να παράσχει πληροφορίες και τη συνδρομή που μπορεί να ζητήσει ο ΟΑΕ γι' αυτές. Η συνομολόγηση των παραπάνω και ιδίως, της εκχώρησης των δικαιωμάτων της «ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ» από τις «Μνημονευόμενες Αξιώσεις» δικαιολογεί την κρίση, ότι οι συμβαλλόμενες, με τις δηλώσεις τους στο άρθρο 9 παρ. 1, αποσκοπούσαν να χορηγήσουν απευθείας στην πιο πάνω εταιρεία ίδιο δικαίωμα, δυνάμει του οποίου να μπορεί να στραφεί κατά του ΟΑΕ και να ζητήσει την καταβολή των δαπανών και εξόδων, στα οποία θα μπορούσε να υποβληθεί σχετικά με τις «Μνημονευόμενες Αξιώσεις», διότι δεν νοείται αυτή να εκχωρεί τις αξιώσεις της στον ΟΑΕ, χωρίς άμεσο υπέρ αυτής αντιστάθμισμα (ΑΠ 501/2010).

Περαιτέρω, όπως ήδη ελέχθη, **το Ελληνικό Δημόσιο, με σειρά εγγράφων του, ήδη, από το έτος 2003, έχει ζητήσει από την ΑΓΕΤ να του εκχωρήσει τις ως άνω επίδικες αξιώσεις**, προκειμένου να χειριστεί τις σχετικές με αυτές δικαστικές υποθέσεις μέσω του Ν.Σ.Κ., **χωρίς όμως μέχρι σήμερα να υπάρχει ανταπόκριση εκ μέρους της εταιρείας** (σχετικά τα υπ' αριθ. πρωτ. 2/70868/0025/16-12-2003, οικ. 2/46243/0025/30-8-2004 και 2/63465/0025/23-11-2004 έγγραφα του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και τα υπ' αριθ. πρωτ. 2/ 70294/ 0025/ 9-2-2006, 2/68890/ 0025/7-12-2006, 2/73581/0025/24-1-2007 και 2/24345/0025/16-5-2007 έγγραφα της 25^{ης} Διεύθυνσης Κίνησης Κεφαλαίων Εγγυήσεων, Δανείων και Αξιών της Γενικής Δ/σης Θησαυροφυλακίου και Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών).

Συνεπώς, η ΑΓΕΤ δεν έχει τηρήσει τον όρο 9.2.β της προαναφερόμενης από 27-3-1992 σύμβασης μεταβίβασης μετοχών, καθόσον, από υπαιτιότητά της, δεν πραγματοποιήθηκε μέχρι σήμερα η εκχώρηση των παραπάνω απαιτήσεων (δικαίωμα είσπραξης, συμπεριλαμβανομένου και του σχετικού αγωγικού δικαιώματος, αναφορικά με όλες τις Μνημονευόμενες Αξιώσεις) προς το Ελληνικό Δημόσιο, ως ειδικό διάδοχο του τ. ΟΑΕ, παρόλο που αυτή (εκχώρηση) ζητήθηκε επανειλημμένα από τα αρμόδια όργανα του Ελληνικού Δημοσίου, ήδη, από το έτος 2003, όπως προκύπτει από τα προμνημονευθέντα έγγραφα.

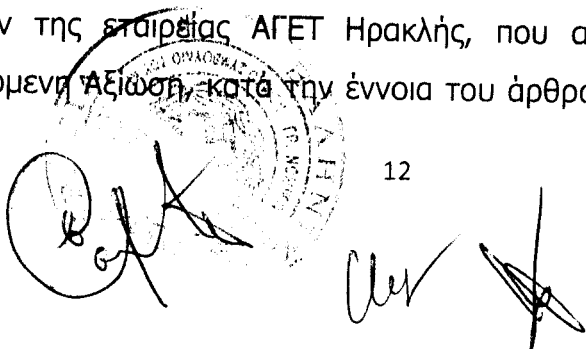
Είναι δε σαφές ότι εάν είχε συντελεστεί η εν λόγω εκχώρηση από το έτος 2003, το Ελληνικό Δημόσιο θα είχε χειριστεί, σε εθνικό επίπεδο, όλες τις σχετικές με τις ως άνω αξιώσεις δικαστικές υποθέσεις μέσω του Ν.Σ.Κ., χωρίς περαιτέρω οικονομική επιβάρυνση (δαπάνες για παροχή νομικών υπηρεσιών).

Κατά συνέπεια, εφόσον η αποζημίωση του άρθρου 9.1 της ως άνω σύμβασης τελεί υπό την αίρεση της πλήρωσης του προβλεπόμενου στο άρθρο 9.2 (β) της ίδιας σύμβασης όρου, το Ελληνικό Δημόσιο, ως ειδικός διάδοχος του τ. ΟΑΕ, δεν υποχρεούται να αποζημιώσει την ΑΓΕΤ για όλα τα έξοδα και τις δαπάνες, στα οποία αυτή υποβλήθηκε, σε σχέση με το νομικό χειρισμό των υποθέσεων αυτών, από το έτος 2003 μέχρι σήμερα.

Δ. Κατόπιν των ανωτέρω, επί των τεθέντων ερωτημάτων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδότησε, ομόφωνα, ότι:

1. Η υπό κατάρτιση σύμβαση εκχώρησης των απαιτήσεων της εταιρείας ΑΓΕΤ Ηρακλής προς το Ελληνικό Δημόσιο υπόκειται σε αναλογικό τέλος χαρτοσήμου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 12 και 13 παρ. 1α του Π.Δ/τος 28/28 Ιουλίου 1931 «Περί κώδικος των νόμων περί τελών χαρτοσήμου».

2. Το Ελληνικό Δημόσιο, ως ειδικός διάδοχος του τ. ΟΑΕ, κατόπιν της κατάρτισης και υπογραφής της σύμβασης εκχώρησης προς αυτό των απαιτήσεων της εταιρείας ΑΓΕΤ Ηρακλής, που αφορούν σε οποιαδήποτε Μνημονευόμενη Αξίωση, κατά την έννοια του άρθρου 1.1 της από 27-3-1992

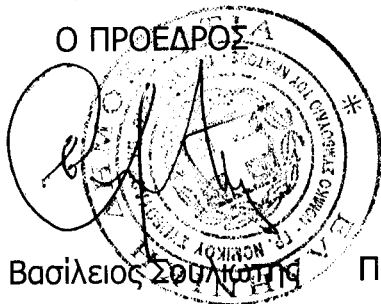

σύμβασης για την πώληση και αγορά των 35.246.430 κοινών ανωνύμων μετοχών του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της ΑΓΕΤ, δεν υποχρεούται να αποζημιώσει την ΑΓΕΤ για τα έξοδα και τις δαπάνες, στα οποία αυτή υποβλήθηκε, σε σχέση με το νομικό χειρισμό των υποθέσεων, που αφορούν στις ως άνω αξιώσεις, για το χρονικό διάστημα από το έτος 2003 μέχρι σήμερα, διότι η εταιρεία αυτή, από υπαιτιότητά της, δεν τήρησε τον όρο 9.2(β) της προαναφερόμενης σύμβασης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 14-5-2012

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Βασίλειος Σωτηριάδης
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

ΟΙ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Panagiotis Panagos'.

Παναγιώτης Πανάγος
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Konstantinos Georgiades'.

Κωνσταντίνος Γεωργιάδης
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.